

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

F. G. JACOBS

της 24ης Φεβρουαρίου 2005¹

1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά δίκη την οποία κίνησε ο συνάψας ασφαλιστική σύμβαση κατά των ασφαλιστών του, με αίτημα την καταβολή αποζημιώσεως βάσει της ασφαλιστικής συμβάσεως, προς κάλυψη της αστικής του ευθύνης έναντι ζημιωθέντος, στην οποία δίκη οι ασφαλιστές ζητούν να προσεπικληθεί ένας άλλος ασφαλιστής ο οποίος κατ' αυτούς έχει ασφαλίσει τον ζημιωθέντα για τον ίδιο κίνδυνο.

2. Το βασικό ζήτημα έγκειται στον αν, από πλευράς εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελλών², η κατάσταση αυτή διέπεται από τους κανόνες που αφορούν τη διεθνή δικαιοδοσία σε υποθέσεις ασφαλίσεων ή από αυτοτελή διάταξη αφορώσα την προσεπικληση.

3. Σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι έχει εφαρμογή η δεύτερη διάταξη, τίθεται το περαιτέρω ζήτημα των προϋποθέσεων από τις οποίες εξαρτάται η εφαρμογή της.

Η Σύμβαση των Βρυξελλών

4. Η Σύμβαση των Βρυξελλών διέπει τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ο τίτλος II προσδιορίζει τη διεθνή δικαιοδοσία όσον αφορά τα συμβαλλόμενα κράτη. Το άρθρο 2 καθιερώνει τον γενικό κανόνα ότι διεθνή δικαιοδοσία έχουν τα δικαστήρια του συμβαλλόμενου κράτους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο εναγόμενος. Κατόπιν, εκτίθενται οι εξαιρέσεις από τον κανόνα αυτό, οι οποίες απονέμουν διεθνή δικαιοδοσία σε άλλα δικαστήρια όσον αφορά ορισμένες αγωγές.

5. Από τις εξαιρέσεις αυτές, το άρθρο 6, σημείο 2, αφορά την προσεπικληση. Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, πρόσωπο το οποίο έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορεί επίσης να εναχθεί «αν πρόκειται για προσεπικληση δικονομικού εγγυητή ή άλλη προσεπικληση, ενώπιον του δικαστηρίου στο οποίο ασκήθηκε η κύρια αγωγή, εκτός αν μόνος σκοπός τους ήταν να απομακρύνουν τον εγγυητή ή τον προσεπικαλούμενο από το δικαστήριο που θα είχε διεθνή δικαιοδοσία στην περίπτωση τους».

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

2 — Της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Μια παγιωμένη μορφή της Συμβάσεως, όπως τροποποιήθηκε από τις τέσσερις πράξεις προσχωρήσεως που ακολούθησαν, δημοσιεύθηκε στην ΕΕ 1998, C 27, σ. 1. Από την 1η Μαρτίου 2002 (μετά τον κρίσιμο για την παρούσα υπόθεση χρόνο), η Σύμβαση αντικαταστάθηκε, εξαιρουμένης της περιπτώσεως της Δανίας και ορισμένων υπερπόντιων εδαφών άλλων κρατών μελών, από τον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1).

6. Το τμήμα 3 του τίτλου II αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία σε υποθέσεις ασφαλίσεων. Το τμήμα αυτό ορίζει τα εξής:

3) αν πρόκειται για συνασφαλιστή, ενώπιον του δικαστηρίου του συμβαλλόμενου κράτους στο οποίο έχει εναχθεί ο κύριος ασφαλιστής.

«Άρθρο 7

[...]

Σε υποθέσεις ασφαλίσεων, η διεθνής δικαιοδοσία ρυθμίζεται από το παρόν τμήμα, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 4 και του άρθρου 5, σημείο 5.

Άρθρο 9

Άρθρο 8

Ο ασφαλιστής μπορεί, επιπλέον, να εναχθεί ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός, αν πρόκειται για ασφάλιση αστικής ευθύνης ή για ασφάλιση ακινήτων. Το ίδιο ισχύει αν η ασφάλιση αφορά από κοινού ακίνητα και κινητά που καλύπτονται από το ίδιο ασφαλιστήριο και η προσβολή τους οφείλεται στην ίδια αιτία.

Ο ασφαλιστής που έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορεί να εναχθεί:

Άρθρο 10

1) ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους όπου έχει την κατοικία του ή

2) σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου ο αντισυμβαλλόμενος του ασφαλιστή έχει την κατοικία του, ή

Σε υποθέσεις ασφαλίσεως αστικής ευθύνης, ο ασφαλιστής μπορεί επίσης να προσεπικληθεί ενώπιον του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλισμένου, αν το δικαιο του δικαστηρίου το επιτρέπει.

Οι διατάξεις των άρθρων 7, 8 και 9 εφαρμόζονται σε περίπτωση ευθείας αγωγής του ζημιωθέντος κατά του ασφαλιστή, εφόσον η ευθεία αγωγή επιτρέπεται.

1) μεταγενέστερες από τη γέννηση της διαφοράς ή

Αν το δίκαιο που διέπει την ευθεία αγωγή προβλέπει την προσεπίκληση του αντισυμβαλλόμενου ή του ασφαλισμένου, το ίδιο δικαστήριο έχει δικαιοδοσία και ως προς αυτούς.

2) που επιτρέπουν στον αντισυμβαλλόμενο, τον ασφαλισμένο ή τον δικαιούχο να προσφύγει και σε άλλα δικαστήρια, εκτός από αυτά που προβλέπονται στο παρόν τμήμα, ή

Άρθρο 11

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10, τρίτο εδάφιο, η αγωγή του ασφαλιστή μπορεί να ασκηθεί μόνον ενώπιον των δικαστηρίων του συμβαλλόμενου κράτους στο οποίο έχει την κατοικία του ο εναγόμενος, ανεξάρτητα αν είναι αντισυμβαλλόμενος, ασφαλισμένος ή δικαιούχος.

3) που, έχοντας συναφθεί ανάμεσα σε ασφαλιστή και αντισυμβαλλόμενο με κατοικία ή συνήθη διαμονή κατά το χρόνο συνάψεως της σύμβασεως στο ίδιο συμβαλλόμενο κράτος, απονέμουν διεθνή δικαιοδοσία στα δικαστήρια του κράτους αυτού, ακόμα και αν το ζημιογόνο γεγονός συμβεί στην αλλοδαπή, εκτός αν το δίκαιό του απαγορεύει τέτοιες συμφωνίες, ή

Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος δεν θίγουν το δικαίωμα ασκήσεως ανταγωγής ενώπιον του δικαστηρίου στο οποίο είναι εκκρεμής η κύρια αγωγή που έχει εισαχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τμήματος.

4) που έχουν συναφθεί από αντισυμβαλλόμενο χωρίς κατοικία σε συμβαλλόμενο κράτος, εκτός αν πρόκειται για υποχρεωτική ασφάλιση ή για ασφάλιση ακινήτου που κείται σε συμβαλλόμενο κράτος, ή

Άρθρο 12

Παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος είναι δυνατή μόνο με συμφωνίες:

5) που αφορούν ασφαλιστική σύμβαση, εφόσον αυτή καλύπτει έναν ή περισσότερους από τους αναφερόμενους στο άρθρο 12α κινδύνους.»

7. Το άρθρο 12α απαριθμεί κινδύνους συνδεομένους κυρίως με την εμπορική μεταφορά εμπορευμάτων με πλοία και αεροσκάφη.

8. Το τμήμα 8 περιέχει κανόνες αφορώντες τη συνάφεια μεταξύ αγωγών που έχουν ασκηθεί ενώπιον των δικαστηρίων διαφορετικών συμβαλλομένων κρατών. Το άρθρο 22 ορίζει, καθόσον ασκεί επιρροή εν προκειμένω, τα εξής:

«Όταν συναφείς αγωγές έχουν ασκηθεί ενώπιον δικαστηρίων διάφορων συμβαλλομένων κρατών και είναι εκκρεμείς σε πρώτο βαθμό, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία.

[...]

Είναι συναφείς, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξετασθούν και να εκδικασθούν ταυτόχρονα, προκειμένου να αποφευχθούν λύσεις που θα ήταν ασυμβίβαστες αν οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.»

Πραγματικό πλαίσιο και διαδικασία

9. Η Soptrans είναι εταιρία εγκατεστημένη στο Βουλίου, Γαλλία, και είναι η κυρία ενός χώρου σταθμεύσεως αυτοκινήτων στον οποίο αποθηκεύονται καινούρια αυτοκίνητα

προοριζόμενα για πώληση και μεταφορά στην Ευρώπη. Προς τούτο, είναι ασφαλισμένη από τις εταιρίες GIE Réunion européenne, AXA, Winterthur, Le Continent και Assurances Mutuelles de France, οι οποίες είναι όλες εγκατεστημένες στη Γαλλία, για ζημιές προκαλούμενες σε οποιοδήποτε από τα οχήματα αυτά.

10. Στις 13 Αυγούστου 1990, προκλήθηκαν, από την πτώση χαλαζιού, ζημιές σε ορισμένα οχήματα τα οποία ήταν αποθηκευμένα στο χώρο σταθμεύσεως και τα οποία ανήκαν στην General Motors España (GME), της οποίας η ασφαλιστρια, Zurich España, είναι εγκατεστημένη στην Ισπανία. Η δίκη την οποία κίνησε η GME στην Ισπανία κατέληξε σε συμβιβασμό μεταξύ της GME και της Sortrans, σύμφωνα με τον οποίο η Sortrans έπρεπε να καταβάλει 120 εκατομμύρια ισπανικές πεσέτες (ESP) προς την GME ως αποζημίωση.

11. Κατόπιν, η Sortrans ενήγαγε τους ασφαλιστές της ενώπιον του Tribunal de Grande Instance, Perpignan, ζητώντας να υποχρεωθούν αυτοί να της αποκαταστήσουν τη ζημία που υπέστη. Οι ασφαλιστές αυτοί επιδίωξαν να προσεπικαλέσουν την Zurich España στη δίκη αυτή, βάσει του άρθρου L 121-4 του γαλλικού ασφαλιστικού κώδικα, το οποίο αφορά την ταυτόχρονη κάλυψη από χωριστά ασφαλιστήρια. Η Zurich España ισχυρίστηκε ότι διεθνή δικαιοδοσία είχαν τα δικαστήρια της Βακελώνης, όπου αυτή ήταν εγκατεστημένη.

12. Με απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2001, κατόπιν εφέσεως κατά της αποφάσεως του δικαστηρίου του Perpignan, το cour d'appel de Montpellier αποφάνθηκε ότι η Zurich España δεν μπορούσε να προσεπικληθεί στη δίκη ενώπιον των γαλλικών δικαστηρίων.

13. Οι ασφαλιστές της Soptrans (στο εξής: αναιρεσείουσες) προσβάλλουν σήμερα την απόφαση ενώπιον του Cour de Cassation, το οποίο ανέστειλε τη διαδικασία και ζήτησε την έκδοση αποφάσεως επί των ακλουθών ερωτημάτων:

«(1) Υπόκειται στις διατάξεις του τμήματος 3 του τίτλου II της Συμβάσεως των Βρυξελλών, της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, όπως τροποποιήθηκε με την σύμβαση προσχωρήσεως του 1978, η προσεπικλήση δικονομικού εγγυητή ή άλλης προσεπικλήση μεταξύ ασφαλιστών, που δεν στηρίζεται σε σύμβαση αντασφαλίσεως, αλλά σε προβαλλόμενη πολλαπλή ασφάλιση ή συνασφάλιση, που εμπίπτει στις υποθέσεις ασφαλίσεων;

(2) Έχει εφαρμογή το άρθρο 6, σημείο 2, για τον καθορισμό του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία σε περίπτωση προσεπικλήσεως δικονομικού εγγυητή ή άλλης προσεπικλήσεως ασκηθείσας μεταξύ ασφαλιστών, σε περίπτωση δε καταφατικής απαντήσεως, εξαρτάται η εφαρμογή αυτή από την απαίτηση δεσμού συναφείας μεταξύ των διαφόρων αγωγών κατά την έννοια του άρθρου 22 της Συμβάσεως ή, τουλάχιστον, από την απόδειξη της υπάρξεως επαρκούς συνδέσμου μεταξύ των αγωγών αυτών, ώστε να προκύπτει σαφώς ότι δεν συντρέχει καταστρατήγηση διεθνούς δικαιοδοσίας;»

14. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι αναιρεσείουσες, η Zurich España, η Επιτροπή και οι Κυβερνήσεις της Γαλλίας και της Ιταλίας. Όλοι πλην της Ιταλικής Κυβερνήσεως εκπροσωπήθηκαν και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση.

Επί του πρώτου ερωτήματος

15. Οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το αν το τμήμα 3 του τίτλου II της Συμβάσεως έχει εφαρμογή σε περίπτωση προσεπικλήσεως δικονομικού εγγυητή ή άλλης προσεπικλήσεως ασκηθείσας μεταξύ ασφαλιστών, η οποία βασίζεται σε πολλαπλή ασφάλιση ή σε συνασφάλιση. Οι αναιρεσείουσες, η Επιτροπή και η Ιταλία ισχυρίζονται ότι το τμήμα 3 δεν έχει εφαρμογή, ενώ η Zurich España και η Γαλλία ισχυρίζονται ότι έχει.

16. Φρονώ ότι, παρά την ευρεία διατύπωση του άρθρου 7, οι κανόνες του τμήματος αυτού δεν σκοπούν στην εφαρμογή τους σε δίκες μεταξύ ασφαλιστών.

17. Η άποψη αυτή ενισχύεται από όλες τις ουσιαστικές διατάξεις του τμήματος αυτού και ιδίως από τα άρθρα 8, 10 και 12, τα οποία σαφώς αναφέρονται στις αγωγές που ασκεί ο αντισυμβαλλόμενος, ο ασφαλισμένος ή ο ζημιωθείς, και από το άρθρο 11, το οποίο αναφέρεται στην αγωγή που ασκείται κατά του αντισυμβαλλομένου, του ασφαλισμένου ή του δικαιούχου.

18. Η άποψη αυτή ενισχύεται περαιτέρω από τη νομολογία του Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία το τμήμα αυτό, όπως πολλοί από τους άλλους ειδικούς κανόνες της Συμβάσεως, σκοπεί στην προστασία του ασθενέστερου μέρους, εν προκειμένω «του ασφαλισμένου, ο οποίος βρίσκεται πολύ συχνά αντιμέτωπος με προκαθορισμένη σύμβαση, οι ρήτρες της οποίας δεν είναι πλέον διαπραγματεύσιμες, και ο οποίος, από οικονομική άποψη, είναι ο ασθενέστερος των συμβαλλομένων»³ ή «του μέρους της συμβάσεως που κατά τεκμήριο είναι οικονομικώς ασθενέστερο και νομικώς λιγότερο πεπειραμένο από τον αντισυμβαλλόμενο του»⁴ Δεν μπορώ να φανταστώ συνθήκες υπό τις οποίες ένας επαγγελματίας ασφαλιστής θα μπορούσε να ισχυριστεί ότι είναι κατά παρεμφερή τρόπο ασθενής σε σχέση με έναν άλλο ασφαλιστή, προκειμένου να επικαλεσθεί την προστασία του τμήματος αυτού.

19. Επομένως, όσον αφορά την κύρια δίκη στην υπό κρίση υπόθεση, ήταν απολύτως σύμφωνη προς το τμήμα 3 η επιλογή του τύπου διεξαγωγής της δίκης από τη Sor-trans.

20. Από την άποψη αυτή, σημειωτέον ότι, στο πλαίσιο δίκης εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής του τμήματος αυτού, τα άρθρα 8, σημείο 3, και 10 επιτρέπουν την προσεπικλήση ασφαλιστή ο οποίος μπορεί να υποχρεωθεί να συνεισφέρει στην αποκατάσταση της απώλειας ή ζημίας, ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών από αυτά που έχουν δικαιοδοσία βάσει της κατοικίας του.

21. Είναι αληθές ότι καμία από τις διατάξεις αυτές δεν αναφέρεται σε περιστάσεις όπως αυτές της υπό κρίση υποθέσεως. Το άρθρο 8, σημείο 3, αναφέρεται σε συνασφαλιστές και, παρά τη διατύπωση του ερωτήματος του εθνικού δικαστηρίου, η σχέση μεταξύ των αναιρεσειουσών και της Zurich España στην υπό κρίση υπόθεση δεν αποτελεί συνασφάλιση υπό την έννοια της διατάξεως αυτής⁵. Το άρθρο 10 αναφέρεται σε αγωγές ασκηθείσες από ζημιωθέντα.

22. Ωστόσο, είναι σαφές ότι δεν αντιβαίνει στην οικονομία του τμήματος αυτού η προσεπικλήση ενός ασφαλιστή σε δίκη την οποία κίνησε πρόσωπο το οποίο δεν είναι ασφαλιστής.

23. Τέλος, ακόμη και αν θεωρηθεί ότι το τμήμα 3 έχει εφαρμογή στην προσεπικλήση της Zurich España από τις αναιρεσειούσες, αυτοτελώς θεωρούμενη —εξήγησα δε ανωτέρω ότι πιστεύω ότι δεν έχει εφαρμογή σε δίκες μεταξύ ασφαλιστών— μόνον το άρθρο 11, το οποίο περιορίζει το δικαίωμα του ασφαλιστή να επιλέξει το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκεί αγωγή, μπορεί να επιβάλλει την άσκηση της προσεπικλήσεως

5 — Βλ. την έκθεση Schlosser σχετικά με τη σύμβαση προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας στη σύμβαση για τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων και την αναγκαστική εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και στο πρωτόκολλο σχετικά με την ερμηνεία της από το Δικαστήριο (ΕΕ 1986, C 298, σ. 99), παράγραφος 149.

3 — Απόφαση της 14ης Ιουλίου 1983, 201/82 Gerling (Συλλογή 1983, σ. 2503, σκέψη 17).

4 — Απόφαση της 13ης Ιουλίου 2000, C-412/98, Group Josi (Συλλογή 2000, σ. I-5925, σκέψη 65).

ενώπιον των δικαστηρίων της έδρας της Zurich España.

24. Ωστόσο, πρώτον, το άρθρο 11 αναφέρει μόνον εναγομένους οι οποίοι είναι αντισυμβαλλόμενοι, ασφαλισμένοι ή δικαιούχοι δεύτερον, το δικαστήριο επελέγη από τη Sortrans και όχι από τις αναιρεσιούσες· τρίτον, το άρθρο 11 απλώς καθιερώνει εκ νέου τον γενικό κανόνα της κατοικίας του εναγομένου, ο οποίος διατυπώνεται στο άρθρο 2⁶ και ο οποίος υπόκειται, όσον αφορά την προσεπίκληση, στην επιφύλαξη του άρθρου 6, σημείο 2. Η διάταξη αυτή αποτελεί το αντικείμενο του δευτέρου ερωτήματος.

25. Συνεπώς, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η προσεπίκληση οικονομικού εγγυητή ή άλλη προσεπίκληση μεταξύ ασφαλιστών, η οποία στηρίζεται σε προβαλλόμενη πολλαπλή ασφάλιση ή συνασφάλιση, δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ασφαλίστων του τμήματος 3 του τίτλου II της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

26. Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν το άρθρο

6, σημείο 2, της Συμβάσεως έχει εφαρμογή για τον καθορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου σε περίπτωση προσεπικλήσεως οικονομικού εγγυητή ή άλλης προσεπικλήσεως ασκηθείσας μεταξύ ασφαλιστών, σε περίπτωση δε καταφατικής απαντήσεως, αν η εφαρμογή του εξαρτάται από την απαίτηση δεσμού συναφείας μεταξύ των διαφόρων αγωγών κατά την έννοια του άρθρου 22 της Συμβάσεως ή, τουλάχιστον, από την απόδειξη της υπάρξεως επαρκούς συνδέσμου μεταξύ των αγωγών αυτών, ώστε να προκύπτει σαφώς ότι δεν συντρέχει καταστράτηγηση διεθνούς δικαιοδοσίας.

27. Ο επικουρικός ισχυρισμός της Zurich España, σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι το τμήμα 3 δεν έχει εφαρμογή, είναι ότι οι προϋποθέσεις του άρθρου 6, σημείο 2, δεν πληρούνται στην υπό κρίση υπόθεση και κατά συνέπεια η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή. Οι αναιρεσιούσες, η Επιτροπή και η Ιταλία, από την άλλη πλευρά, ισχυρίζονται ότι το άρθρο 6, σημείο 2, έχει εφαρμογή.

28. Τα διάφορα επιχειρήματα εξετάζουν τρεις παράγοντες.

29. Πρώτον, όσον αφορά την προϋπόθεση ότι η κύρια αγωγή δεν πρέπει να έχει ασκηθεί με μόνο σκοπό να απομακρυνθεί ο εγγυητής ή ο προσεπικαλούμενος από το δικαστήριο που θα είχε διεθνή δικαιοδοσία στην περίπτωσή του, η Zurich España ισχυρίστηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι οι αναιρεσιούσες επιδίωξαν να την απομακρύνουν από τη δικαιοδοσία των ισπανικών δικαστηρίων συμβουλευόμενες στην Sortrans να διεξαγάγει τη δίκη έτσι ώστε να αποφύγει να την κινήσει ενώπιον των δικαστηρίων αυτών.

6 — Βλ. τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα N. Fennelly στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Group Josi, προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 4, σημείο 30.

30. Εντούτοις, αυτό αποτελεί πραγματικό ζήτημα το οποίο πρέπει να κρίνουν τα εθνικά δικαστήρια. Αν διαπιστωθεί ότι μοναδικός σκοπός της επιλογής του δικαστηρίου ήταν να απομακρυνθεί η Zurich España από τη δικαιοδοσία του φυσικού της δικαστού, τότε σαφώς το άρθρο 6, σημείο 2, σύμφωνα με το γράμμα του, δεν θα έχει εφαρμογή.

31. Δεύτερον, αμφισβητείται αν η εφαρμογή του άρθρου 6, σημείο 2, εξαρτάται από την ύπαρξη συνδέσμου μεταξύ της κύριας αγωγής και της προσεπικλήσεως ο οποίος είναι επαρκής είτε προκειμένου να ανταποκρίνεται στα κριτήρια του άρθρου 22 είτε προκειμένου να αποδειχθεί ότι η επιλογή του δικαστηρίου δεν αποτελεί καταστρατήγηση διεθνούς δικαιοδοσίας.

32. Ως προς το πρώτο ζήτημα, συμφωνώ με το επιχείρημα ότι, όταν ένας εναγόμενος προσεπικαλεί έναν τρίτο στη δίκη, υπάρχει εγγενής σύνδεσμος μεταξύ της προσεπικλήσεως αυτής και της κύριας αγωγής. Όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή, ο σύνδεσμος έγκειται στο συμφέρον που μπορεί να έχει ο αρχικός εναγόμενος να επιδιώσει να επιτύχει την εκπλήρωση της παροχής εκ μέρους του δικονομικού εγγυητή ή την καταβολή κάποιας άλλης αποζημίωσης έναντι των συνεπειών της κύριας αξιώσεως.

33. Εν πάση περιπτώσει, φαίνεται σαφές ότι υπάρχει εγγενής σύνδεσμος μεταξύ, αφενός, μιας αγωγής κατά ασφαλιστή με την οποία ζητείται αποζημίωση για τις συνέπειες μιας ασφαλιστικής περιπτώσεως και, αφετέρου, της δίκης στο πλαίσιο της οποίας ο ασφαλιστής ζητεί συνεισφορά από άλλον ασφαλιστή ο οποίος, κατά τον πρώτο ασφαλιστή, έχει παράσχει κάλυψη για την ίδια περίπτωση.

34. Βάσει αυτών, δεν θεωρώ αναγκαίο να απαιτείται επιπλέον να υπάρχει στενότερος σύνδεσμος, υπό την έννοια του άρθρου 22 ή υπό άλλη έννοια. Για τον λόγο αυτόν, παρέλκει η εξέταση των ισχυρισμών ως προς την ακριβή φύση του συνδέσμου αυτού.

35. Ως προς το δεύτερο ζήτημα, η ύπαρξη ή η έλλειψη προθέσεως να απομακρυνθεί ένας διάδικος από τον φυσικό του δικαστή είναι ανεξάρτητη από τον σύνδεσμο μεταξύ της κύριας αγωγής και της προσεπικλήσεως και δεν εξυπηρετεί κανένα σκοπό η σύνδεση των δύο κριτηρίων.

36. Παρά ταύτα, η Zurich España παραθέτει τη διαπίστωση του cour d'appel de Mont-

pellier ότι δεν υπάρχει κίνδυνος η αγωγή και η προσεπίκληση να καταλήξουν στην έκδοση αντιφατικών αποφάσεων.

κανόνες, τα ανακρίπτοντα ζητήματα κρίνονται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που εφαρμόζει το εθνικό δικαστήριο»⁷.

37. Ωστόσο, όπως προεξέθεσα, φρονώ ότι δίκες όπως οι επίμαχες συνδέονται εγγενώς μεταξύ τους και ότι τα κριτήρια του άρθρου 22 —τα οποία περιλαμβάνουν τον κίνδυνο εκδόσεως ασυμβίβαστων αποφάσεων— δεν ασκούν επιρροή. Εν πάση περιπτώσει, σημειωτέον ότι το άρθρο 22 απλώς επιτρέπει αλλά δεν επιβάλλει σε δικαστήρια εκτός εκείνου που έχει επιληφθεί πρώτο να αναστείλουν τη διαδικασία ή να διαπιστώσουν την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας τους.

40. Οι αναιρεσείουσες επισημαίνουν ότι το άρθρο 325 του γαλλικού κώδικα πολιτικής δικονομίας ορίζει ότι η προσεπίκληση είναι παραδεκτή μόνον εφόσον έχει αρκούντως στενό σύνδεσμο προς τις αξιώσεις των διαδικών της κύριας δίκης.

38. Τρίτον, πλείονες διάδικοι εξετάζουν το ζήτημα μήπως η προσεπίκληση μπορεί να αποκλεισθεί από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6, σημείο 2, από τους εθνικούς διαδικαστικούς κανόνες περί του παραδεκτού.

41. Είναι σαφές ότι εθνικοί δικονομικοί κανόνες μπορεί να περιορίζουν τη δυνατότητα προσεπικλήσεως ενώπιον του αρμοδίου να επιληφθεί της κύριας αγωγής δικαστηρίου.

39. Οι αναιρεσείουσες, η Επιτροπή και η Ιταλία αναφέρονται συναφώς στην απόφαση του Δικαστηρίου επί της υποθέσεως Hagen, κατά την οποία, «όσον αφορά την αίτηση προσεπικλήσεως του δικονομικού εγγυητή, το άρθρο 6, σημείο 2, περιορίζεται στον προσδιορισμό του αρμοδίου δικαστηρίου και δεν αναφέρεται καθόλου σ' αυτές καθαυτές τις προϋποθέσεις του παραδεκτού της αιτήσεως», και, «προκειμένου για δικονομικούς

42. Ωστόσο, από την απόφαση Hagen⁸ συνάγεται ότι το εθνικό δικαστήριο δεν μπορεί να εφαρμόσει τους εθνικούς κανόνες περί παραδεκτού αν οι κανόνες αυτοί έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της εφαρμογής των κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει η Σύμβαση.

7 — Απόφαση της 15ης Μαΐου 1990, C-365/88 (Συλλογή 1990, σ. I-1845, σκέψεις 18 και 19).

8 — Σκέψη 20.

43. Συνεπώς, το άρθρο 6, σημείο 2, έχει εφαρμογή για τον καθορισμό του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία σε περίπτωση προσεπικλήσεως δικονομικού εγγυητή ή άλλης προσεπικλήσεως ασκηθείσας μεταξύ ασφαλιστών, όπως η προσεπικλήση αυτή καθορίζεται από τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες. Δεδομένου του εγγενούς συνδέσμου μεταξύ της προσεπικλήσεως αυτής και της κύριας αγωγής, η εφαρμογή του εξαρτάται μόνον από την έλλειψη στοιχείων που αποδεικνύουν ότι η κύρια αγωγή ασκήθηκε με μόνο σκοπό την απομάκρυνση του προσεπικαλούμενου από το δικαστήριο που θα είχε διεθνή δικαιοδοσία στην περίπτωση του.

Πρόταση

44. Συνεπώς, φρονώ ότι το Δικαστήριο πρέπει να δώσει στα ερωτήματα του Cour de Cassation τις ακόλουθες απαντήσεις:

- 1) Η προσεπικλήση δικονομικού εγγυητή ή άλλη προσεπικλήση μεταξύ ασφαλιστών, η οποία στηρίζεται σε προβαλλόμενη πολλαπλή ασφάλιση ή συνασφάλιση, δεν εμπίπτει στις διατάξεις περί διεθνούς δικαιοδοσίας σε υποθέσεις ασφαλίσεων του τμήματος 3 του τίτλου II της Συμβάσεως των Βρυξελλών της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, όπως έχει τροποποιηθεί.
- 2) Το άρθρο 6, σημείο 2, της ίδιας συμβάσεως έχει εφαρμογή για τον καθορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου σε περίπτωση προσεπικλήσεως δικονομικού εγγυητή ή άλλης προσεπικλήσεως ασκηθείσας μεταξύ ασφαλιστών, όπως η προσεπικλήση αυτή καθορίζεται από τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες. Η εφαρμογή αυτή εξαρτάται μόνον από την έλλειψη στοιχείων που αποδεικνύουν ότι η κύρια αγωγή ασκήθηκε με μόνο σκοπό την απομάκρυνση του προσεπικαλούμενου από το δικαστήριο που θα είχε διεθνή δικαιοδοσία στην περίπτωση του.

Οι εθνικοί κανόνες περί του παραδεκτού μπορούν να έχουν εφαρμογή μόνον εφόσον δεν θίγουν την πρακτική αποτελεσματικότητα της Συμβάσεως.